

## **HOLOTA GÁBOR**

### **Az európai polgári válságkezelés műveleti parancsnoksága, EU Polgári Tervezési és Végrehajtási Képesség, Belgium (EU Civilian Planing and Conduct Capability – EU CPCC)**

#### **Az európai polgári válságkezelési szervezet**

A Polgári Tervezési és Végrehajtási Szolgálat (a továbbiakban: CPCC) az Európai Külügyi Szolgálat (a továbbiakban: EEAS) főigazgatósági jogalású szervezete, amelynek fő feladata a polgári Közös Biztonság- és Védelempolitikai (a továbbiakban: CSDP) műveletek tervezése és végrehajtása. A CPCC élén a Polgári Műveleti Parancsnok (a továbbiakban: Parancsnok) áll, aki az EEAS válságkezelésért felelős főtitkárhelyettesének közvetlen alárendeltségében látja el feladatait.

A CPCC valamennyi európai polgári CSDP missziójának az állandó műveleti parancsnoksága, mely felett a politikai és stratégiai felügyeletet az Unió tagállamainak nagyköveteiből álló Politikai és Biztonsági Bizottság (a továbbiakban: PSC) látja el. PSC alatt műveleti szinten a tagállamok szakdiplomataiból álló Polgári Válságkezelő Bizottság (CivCom) készíti elő a PSC polgári CSDP-vel kapcsolatos politikai döntéseit, a CPCC-vel együttműködve. Összességében tehát elmondható, hogy a CSDP az Európai Unió olyan működési területe, ahol a tagállamok közvetlenül hoznak döntést.

A polgári CSDP taktikai szintjét a tizenhárom (rövidesen tizennégy) misszió képezi. A misszióvezetők közvetlen előljárója a Parancsnok, aki a parancsnoki tevékenységét a CPCC különböző szervezeti elemein keresztül látja el. Ennek érdekében a CPCC öt fő egységre tagolódik; a Horizontális, a Műveleti Tervezési és Végrehajtási, a Személyügyi, a Támogató és a Biztonsági Főosztályokra.

A CPCC legfontosabb tevékenységi körei a műveleti tervezés, a végrehajtás, a műveleti támogatás és a horizontális tevékenységek.

## **A műveleti tervezés**

Az új missziók műveleti tervezésének vezetését – az EEAS Igazgatóság a Békéért, Partnerségért és Válságkezelésért (a továbbiakban: PCM) által előkészített és a PSC által elfogadott és az Európai Unió Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) által jóváhagyott válságkezelési koncepciónak (a továbbiakban: CMC) megfelelően – a Műveleti Tervezési és Végrehajtási Főosztály látja el. A tervezési munkacsoportban a CPCC valamennyi főosztálya képviselteti magát. A műveleti tervezés első fázisa a műveleti koncepció (concept of operations; a továbbiakban: CONOPS) előkészítése, melyet a CivCom véleményezését követően a PSC hagy jóvá. A műveleti terv a jóváhagyott CONOPS alapján készül, melyet a CivCom véleményez, a PSC elfogad, és a Tanács hagy jóvá, a költségvetéssel egyetemben.

A meglévő missziók mandátumuk lejárta előtt stratégiai felülvizsgálaton esnek át. A stratégiai felülvizsgálatot – a CPCC Műveleti Tervezési és Végrehajtási Főosztály, illetve az EEAS Politikai Földrajzi Alosztályainak munkatársaival közösen – a PCM stratégiai tervezője hajtja végre, melynek eredményeiről a PSC előtt tesz jelentést, majd ez alapján a CivCom véleményt készít. A műveleti terv felülvizsgálata ez alapján kezdődik meg. A műveleti felülvizsgálatot a Műveleti Tervezési és Végrehajtási Főosztály munkatársai vezetik, szorosan együttműködve a többi főosztállyal. A módosított műveleti tervet – a CivCom véleményezését és a PSC egyetértését követően – az új költségvetéssel együtt a Tanács hagyja jóvá.

## **A műveletek végrehajtása**

A Műveleti Tervezési és Végrehajtási Főosztály négy főbb alegységre, az Európai, az Afrikai és a Közel-Keleti és Észak-Afrikai (a továbbiakban:

Holota Gábor: Az európai polgári válságkezelés műveleti parancsnoksága, EU Polgári Tervezési és Végrehajtási Képesség, Belgium (EU Civilian Planning and Conduct Capability – EU CPCC)

MENA), valamint a Tervezési Osztályokra tagolódnak. Az osztályok alosztályokra, úgynevezett „asztalokra” tagolódnak. Valamennyi polgári CSDP misszióknak saját asztala van, kivéve a két palesztinai missziót, melyek egy asztalhoz tartoznak. Az asztalok feladata a folyamatos kapcsolattartás a hozzájuk tartozó missziókkal, a mandátum végrehajtásának felügyelete és támogatása érdekében. Ugyancsak az asztalokon keresztül folyik a jelentési tevékenység, az asztal végzi a jelentések felülvizsgálatát. Az asztal a felelős a Főképviseelő, a Tanács, a PSC és Parancsnok döntéseinek, instrukcióinak és utasításainak továbbításáért a misszió irányába.

Az asztalok hajtják végre a missziók működéséhez szükséges koordinációs feladatokat, az együttműködés minden oldalú biztosítását, akár a CPCC-n belül, akár az EEAS vagy az Európai Bizottság szolgálataival, valamint a politikai felügyeleti szervekkel. A Parancsnok jóváhagyását megelőzően az asztalok vizsgálják felül és véleményezik a missziók tervezett szabályzatait, megállapodásait.

Az asztalok támogatják a Parancsnok jelentéstételeit a Főképviseelő, a Tanács és a PSC felé; és hajtják végre a jelentéstételt a CivCom irányába; képviselik a missziót, a CPCC-t és adott esetben az EEAS-t a legkülönbözőbb fórumokon, konferenciákon, munkaértekezleteken.

Az asztalok részt vesznek a személyügyi tevékenységben is. A műveleti beosztások meghatározását, illetve a telepítési tervek véleményezését a Parancsnok részére előkészítik, a kiemelten fontos műveleti beosztásokkal kapcsolatos állásinterjúkat elnökölik.

## **A műveleti támogatás**

A Parancsnok a missziók személyügyi felügyeletét és támogatását a Személyügyi Főosztályon, pénzügyi, közbeszerzési és logisztikai felügyeletét és támogatását a Támogató Főosztályon keresztül végzi. A biztonsággal és parancsnoki gondoskodással kapcsolatos funkciókat a Parancsnok elsősorban a – közvetlen alárendeltségébe tartozó – Biztonsági Főosztályon keresztül látja el.

## **A horizontális tevékenység**

A horizontális ügyekért a Horizontális Főosztály munkatársai a felelősek. Ezek közé a következő tevékenységek tartoznak: A műveleti tapasztalatok összegyűjtése és elemzése, majd ezek alapján képzések, gyakorlatok szervezése. Műveleti együttműködés az Egyesült Nemzetek Szervezetével (a továbbiakban: ENSZ), az Észak-atlanti Szerződés Szervezetével, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel, az Afrikai Unióval, az Európai Rendőrségi Hivatallal, illetve többek között a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezetével is. A horizontális tevékenység körébe tartozik továbbá a több területet átfogó ügyek koordinálása (például a polgári–katonai együttműködés, az átfogó megközelítés).

## **Magyar részvétel**

A CPCC állományában jelenleg két magyar munkatárs dolgozik szerződéses beosztásban, a CPCC jogi tanácsadója és e sorok írója a Műveleti Tervezési és Végrehajtási Főosztály MENA Osztály Líbiai Alosztályánál (asztalánál), mely az „*Európai Unió Határrendészeti Támogató Missziója Líbiában*” (a továbbiakban: EUBAM Líbia) nevű misszió végrehajtását felügyeli, illetve 2023. május 1-től az osztály vezetését látja el megbízás alapján.

## **EUBAM Líbia**

A CPCC állományába 2018. november 1-jei hatállyal kerültem, ami izgalmas és érdekes időszak volt, mivel ekkor folyt az EUBAM Líbia jelenlegi műveleti tervének előkészítése, melyet a Tanács 2018. december 17-én hagyott jóvá. Ennek megfelelően 2019. január 1-től az EUBAM Líbia egy tervező misszióból műveleti tevékenységet ellátó misszióvá vált, melynek fő feladata a líbiai hatóságok aktív támogatása a migráns- és embercsem-

Holota Gábor: Az európai polgári válságkezelés műveleti parancsnoksága, EU Polgári Tervezési és Végrehajtási Képesség, Belgium (EU Civilian Planning and Conduct Capability – EU CPCC)

pésszéssel foglalkozó, illetve terrorizmust támogató szervezett bűnözői hálózatok felszámolásában. Ennek során a misszió stratégiai tanácsadást és támogatást nyújt az integrált határőrizeti, a bűnüldözési és a büntető igazságszolgáltatási szervezeteknek. Ennek érdekében az EUBAM Líbia saját költségvetéséből mini projekteket hajt végre, valamint koordinálja, facilitálja a működési körével kapcsolatos európai, ENSZ- és egyéb nemzetközi programokat.

2019. január 1-jén, az új mandátummal, a misszió főhadiszállása Tuniszból Tripoliba települt, ahová a műveleti állomány lépcsőzetes áttelepítése is megkezdődött. Ezt a folyamatot a Líbiai Nemzeti Hadsereg 2019. április 4-én bekövetkezett Tripoli elleni offenzívája szakította meg, minek eredményeként április 10-én a misszió nemzetközi munkatársai ideiglenesen áttelepültek a tuniszi alirodába. Jóllehet az EUBAM Líbia főhadiszállásának otthont adó területet a harci cselekmények elkerülték, a misszió csupán 2019. szeptember 15-én kezdte meg a lépcsőzetes visszatelepülést a líbiai fővárosba, mely 2022 közepén fejeződött be.

## **Feladatellátásom a CPCC-nél**

A CPCC-nél eltöltött időszak meglehetősen mozgalmasan alakult. A fentiekben megkíséreltem összefoglalni a CPCC, azon belül az asztalok feladatkörét. Az alábbiakban konkrét példákkal igyekszem ezt illusztrálni. Amint az látható lesz, feladatköröm jelentősen túlnyúlik a rendészeti tevékenységi körön, gyakran átlépi a műveleti szint határait, és érinti a politikai, stratégiai, szintet csakúgy, mint a taktikait.

Folyamatosan figyelemmel kísérem a líbiai biztonsági és politikai helyzetet, melyről tájékoztatom a CPCC felsővezetését. Folyamatosan végzem az EUBAM Líbia heti, háromhavi és hathavi jelentéseinek felülvizsgálatát, illetve a jelentések felterjesztését, jóváhagyási eljárását. Előkészítem és felterjesztem a PSC, a CivCom és a Parancsnok részére a szükséges véleményezéseket, ajánlásokat, utasításokat és döntéseket.

Felülvizsgálom az EUBAM Líbia által megkötendő együttműködési megállapodásokat, csakúgy, mint az általuk a líbiai hatóságok számára előkészített stratégiai dokumentumokat. Műveleti szempontból jóváhagyom a misszió által kezdeményezett mini projekteket.

Heti rendszerességgel tartok videokonferenciát a misszió vezetésével, illetve részt veszek a líbiai válságkezelésben érintett valamennyi EU szakmai, politikai és közgazdasági egység, valamint az Európai Unió Líbiai Delegációja, az Európai Unió Líbiai (Katonai–Rendőri) Tervezőcsoportja és az EUBAM Líbia tagjaiból álló munkacsoport heti videokonferenciáin.

Előkészítem a misszió vezetőjének brüsszeli látogatásait, mely látogatások során a misszióvezetővel részt veszek különböző tagállamok PSC-nagyköveteivel, illetve CivCom-képviselőivel folytatott kétoldalú megbeszéléseken. Szükség szerint a CivCom-képviselőkkel jómagam is folytatok kétoldalú megbeszéléseket, illetve részükre megszerveztem az EUBAM Líbia műveleti értékeléséről szóló munkaértekezletet.

A CPCC, illetve az EEAS képviselőjében részt vettem, illetve részt veszek különböző konferenciákon, munkaértekezleteken, mint például az EU földközi-tengeri katonai művelete által szervezett úgynevezett Földközi-tengeri Figyelemfelkeltő Konferenciáin; az EU líbiai integrált határrendészeti tevékenységét támogató projekttel kapcsolatos megbeszéléseken és konferenciákon; az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (EBCGA, régebben FRONTEX) EU4BorderSecurity nevű projektjének vezetői tanácsülésén; egyéb, az Európai Parlament, az Európai Bizottság szolgálatai, az Európai Tanács munkacsoportjai, az Európai Csendőri Erők, illetve uniós tagállamok és harmadik országok, valamint nem kormányzati nemzetközi szervezetek által szervezett értekezleteken.

Ami a személyügyi feladatokat illeti, felügyeltem a misszió telepítési tervének előkészítését, többszöri felülvizsgálatát, illetve vezettem számos kiválasztási eljárást. Ezen felül előkészítettem és a PSC részére felterjesztettem a misszióvezető mandátumának meghosszabbítását.

Az ISP stratégiai tervezőjének a tevékenységét két alkalommal támogattam a misszió stratégiai felülvizsgálatának előkészítése érdekében. Ennek

Holota Gábor: Az európai polgári válságkezelés műveleti parancsnoksága, EU Polgári Tervezési és Végrehajtási Képesség, Belgium (EU Civilian Planning and Conduct Capability – EU CPCC)

eredményeként és két alkalommal vezettem műveleti terv felülvizsgálatát és támogattam főosztályvezetőmet a műveleti terv CivCom elé terjesztésében, illetve vettem részt a CivCom megbeszélésein, műveleti terv megvitatása és elfogadása céljából. Nézetkülönbség esetén számos alkalommal szerveztem két-, illetve többoldalú megbeszélést a tagállamok között, ahol a mediátor funkcióját töltöttem be.

2023. május 1-től a Műveleti Tervezési és Végrehajtási Főosztály MENA Osztályát vezetem. Ez az osztály az EUBAM Líbia, az EUBAM Rafah, az EUPOL COPPS és az EUAM Irak missziók végrehajtását felügyeli. Folyamatosan figyelemmel kísérem az iraki, a palesztin–izraeli, a libiai és tunéziai biztonsági és politikai helyzetet, előkészítem és felterjesztem a PSC, a CivCom és a Parancsnok részére a szükséges véleményezéseket, ajánlásokat, utasításokat és döntéseket. Jóvággyom a missziók műveleti tervének felülvizsgálatát, melynek a CivCom által történő megvitatása során képviselem a CPCC-t.

Összességében elmondható, hogy – komplexitása ellenére – a szolgáltatellátás a CPCC-nél érdekes és izgalmas feladat, mely jelentősen kimozdítja a rendvédelmi szakembereket a komfortzónájukból. Aki kedveli az új kihívásokat, a változatosságot, és készen áll új ismeretek megszerzésére, képességek elsajátítására – akárcsak e sorok írója –, az élvezi az európai polgári válságkezelés műveleti parancsnokságán eltöltött szolgálati időt.



23-24. számú kép  
EU válságkezelő missziók, 2023. és Holota Gábor r. alezede